

Vatikan'ın Eşcinsellik Çıkışı: Kurumsallaşmış Baskı ve Ayrımcılık Doktrininden Kurtulmanın Hayati Önemi Üzerine

14.03.2021 • Güncel Müdahaleler, LGBTQ+ • Yeni Komünizm

“Dinin akıl dışı doğasını teşhis etmek, dine hakaret etmek değil, dini düşüncenin gerçek yapısını ve niteliğini dile getirmek anlamına gelir.”

- Bob Avakian, *Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Kökten Değiştirmek İçin Tüm Tanrılardan Kurtulun!*, s.210

15 Mart 2021 tarihinde haber servislerine düşen bir gelişme dikkat çekiciydi. Vatikan, Katolik Kilisesi'nin eşcinselliği *günah* olarak kabul ettiğini ve bu doğrultuda eşcinsel evliliklerin de *kutsal* sayılamayacağını -günah olan bir şeyin mantıken kutsallığının olmadığını- kamuoyuna duyurdu. Papa Francis'in de onayladığı bu bildiri 7 farklı dilde kamuoyuna deklare edildi. [1]

Anımsanacağı üzere Papa Francis, Arjantin'de Başpiskoposluk görevinde bulunurken eşcinsel çiftler için sivil birliktelikleri eşcinsel evliliklere bir alternatif olarak onaylamıştı. Papa Francis'in şu ana dek eşcinsellik meselesinde çizdiği reformist ılımlı tavır göz önüne alındığında -Papa geçtiğimiz yıl bir belgeselde eşcinsel bireyler için “Onlar da Tanrı'nın çocukları ve aile kurma hakları var” demişti- Vatikan'ın bu “eşcinsellik günahı” çıkışı kimi çevrelere şaşırtıcı gelmiş olabilir. [2] Muhtemelen aynı kesimler “modern dünyanın” getirdikleriyle dini ideolojinin kendi seyirinde zaman aşımına uğrayıp bir gün kendiliğinden ortadan kalkacağını veya insanların reel dünyadaki seçimlerine ve düşünme biçimlerine bir aşamadan itibaren karışmayacağını, zamanla bu ideolojinin ve temsilcilerinin bir tür sembolik manevi danışmanlık hizmetine dönüşeceğini umuyorlar. Ne yazık ki işler bu kadar basit ve naif bir seyirde işlemiyor.

Dini ideolojiler ve temelde inanç sistemleri gibi binlerce yıllık tarihi bulunan sistemli öğretilerin her ne kadar kendi evrimsel öyküleri bulursa ve sosyal-ekonomik gelişmelerin etkisi ile kendi

anlatılarında bazen içerik ve nüans açısından, bazen de bu anlatının aldığı ifade şekli ve sunumuna dair biçimsel dönüşümleri bulunsa da, taviz veremeyecekleri sağlam bir çekirdeklerinin bulunduğunu görebilmek gerekiyor. **Bu sağlam çekirdeğin işlevi, esas olarak insanlar arasındaki eşitsiz mülkiyet ilişkilerini ve bunlara tekabül eden toplumsal rolleri pekiştirmek, ayrıca insanın akıl ve irade gibi tanımlayıcı kategorilerini sonsuz-mutlak-yaratıcı şeklinde çeşitli niteliklerle tanımlanan aşkın tanrı düşüncesi altına yerleştirip hem bir tür bağımlılık ilişkisi kurmak, hem de kendi araç ve kurumları ile bunun bekçiliğini yapmak şeklinde belirtilebilir.**

Şüphesiz bireylerin, özellikle de toplumda belirleyici mekanizmaların başında bulunan bireylerin kendi düşünce ve yönelimlerinin son derece gerçek etkileri olabilmektedir. Sayısız reform hareketinde ve kazanılmış hakların pek çoğunda, toplumsal mücadelelerin belirleyici etkisinin de bir sonucu olarak iktidar kurumlarının ve sistemin diğer ideolojik aygıtlarının içinde önemli pozisyonlarda yer alan çeşitli şahısların attıkları çeşitli adımların belirli değişikliklere vesile oldukları bilinmektedir. Bu durum özellikle burjuva demokratik haklar çerçevesinde yürütülen ve talepleri sistem içinde reformlarla sınırlı olan mücadelelerde dikkate alınması gereken ve yaratabileceği etkiler açısından her seferinde dikkatli bir şekilde analiz edilmesi gereken bir durumdur.

Aralarındaki bütün çelişkilere ve ciddi farklılıklara rağmen, mesele erkek egemen geleneksel baskıcı ilişkilerin ve eşitsizliklerin sürdürülmesi, bilime ve bilimsel düşünceye meydan okunması ve insanlığın orta çağın köhnemiş ilişkilerine ve değerlerine hapsedilmesi olunca Katolik Kilisesi de İslam da aynı dilden konuşmaya başlar.

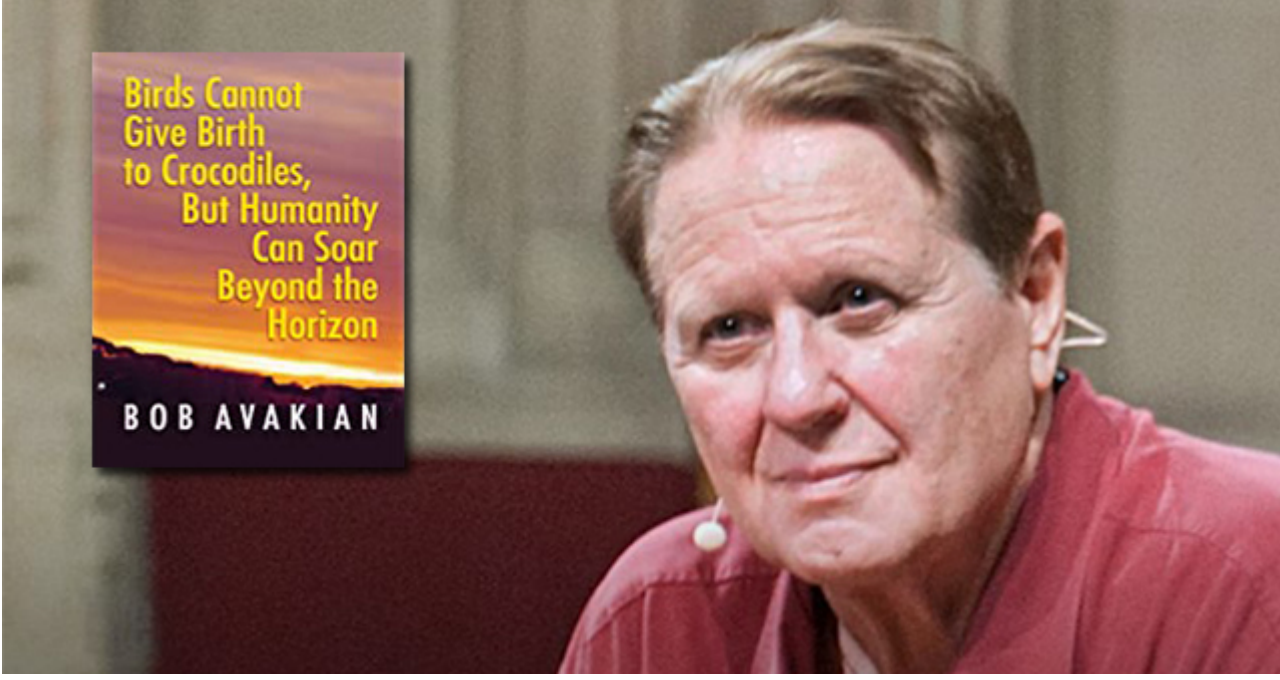
Fakat öte yandan, eğer karşı karşıya olduğunuz herhangi bir fenomenin çok daha derin kökleri varsa ve bu köklerin tutunduğu, dolanıp iç içe geçtiği ve birbirini büyüterek güçlendirdiği oldukça derinlerde ve kuvvetli dayanak noktaları bulunuyorsa, işte bu noktada gerçekçi ve ciddi olmanız gerekir. Dolayısıyla buradaki esas mesele Papa Francis'in bir birey olarak, hatta ünlü ve sembolik bir birey olarak eşcinsel bireyleri hoş görmesi ve ılımlı davranması meselesi değildir.

Mesele Papa'nın neyi temsil ettiği, temsil ettiği şeyin objektif dünyadaki gerçek işlevi ve doğrudan insanlığın geçmişi, bugünü ve geleceği üzerindeki etkisidir.

Vatikan'ın açıklamalarının, içinden geçtiğimiz dünyada öne çıkan baskı, sömürü ve ayrımcılık biçimlerinden birine -bütün insanlığın kurtuluşu önünde aşılması gereken en önemli engellerden birine- kadına ve eşcinsel bireylere yönelik erkek üstünlenmeci, ötekileştirici, değersizleştirici, sıklıkla fiziksel ve psikolojik şiddet içeren, tarihsel açıdan kurumsallaşmış patriyarkarya ve bu sistemi güçlendiren kapitalist-emperyalist üretim ilişkilerine tekabül ettiğini görebilmek gerekiyor.

Vatikan'ın açıklamalarının özünde yer alan ve insanları köleleştiren bütün gerici ideolojik örtününün açık bir şekilde kaldırılıp atılması gerekiyor. Kutsal kabul edilen, insanlık tarihinde verili üretim ilişkileri temelinde "tanrı kelamı" veya "elçi sözü" şeklinde kaleme alınmış, baskı, eşitsizlik, ayrımcılık, kölelik ve şiddeti meşrulaştıran metinler -herhangi bir mutlak güçten değil, fakat somut olarak insan düşüncesinin bir ürünü olarak tarihsel açıdan yapılanmış bu değer yüklü metinler- ne anlatırsa anlatsın, "eşcinsellik" bir sapıklık, şeytanın işi veya cehennemlik günah değildir! Ve bu şekilde kabul edilmesi ve bunun kabulü için uğraşılması son derece kaygı uyandıran korkunç bir durumdur. Değil 7 dilde, 197 dilde de yazılsa bu hakikat değişmeyecektir. Günümüzde milyonlarca insan hararetli bir şekilde bu saçma sapan iddiaları sahiplenip bunları doğru kabul etse de, iktidarlar bu doğrultuda yasalar ve cezalar belirlese de

bu hakikat değişmeyecektir.

Bob Avakian: *“Eşcinsel kimliğinin ve eşcinsel haklarının savunulmasının pozitif ve pek çok açıdan sistem için yıkıcı olabilecek potansiyelinin farkında olmamız gerekir.”*

Öte yandan eşcinsel bireylerin evlenmesinin takdis edilmesi veya edilmemesi gibi bir durumun da tamamen ideolojik bir örüntü olduğu belirtilmelidir. Ve daha temelde, evlilik ve aile gibi kurumların ontolojik açıdan bir kutsallık-değerlilik durumu bulunmamaktadır. Her ikisi de insan toplumunun gelişimi içinde ve şu anda bilinen anlamıyla tarihsel süreçler içinde yapılanmış sosyo-kültürel-biyolojik ve ekonomik temelli kategorilerdir. Bununla birlikte, içinden geçtiğimiz kapitalist-emperyalist sistemin işleyişi ve insan topluluklarını örgütleme tarzı açısından bu kurumların son derece önemli işlevleri bulunmaktadır. Özellikle faşist iktidar mekanizmalarının ön plana çıkararak bütün bir dünya sahnesi üzerinde belirleyici ve yıkıcı etkilere neden olduğu günümüz koşullarında, dini ideoloji başta olmak üzere sistemin ideolojik aygıtları her seferinde bu konuları gündeme taşımakta ve toplumları bu konular ekseninde kutuplaştırmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, tüm insanlığa karşı sorumluluk bilincini içeren doğru bir yöntemsel yaklaşımla bu negatif kutuplaştırmaya karşı çıkılması ve bütün baskı ilişkilerinin temelden sarsılarak her birinin köklerinden sklp atılacağı bir dünya hedefi doğrultusunda hareket edilmesi yıkıcı bir mesele olarak tüm ağırlığı ile karşımızda durmaktadır.

*****

Vatikan'ın günah saydığı ve kutsal olarak kabul etmediği eşcinsel bireylerin evliliği meselesi bir başka açıdan da önemlidir. Yeni komünizmin mimarı Bob Avakian'ın da belirttiği gibi, buradaki mesele eşcinsel evliliklerin kendi başına patriyarkal düzeni zayıflatması ve tahrip etmesi meselesi değildir. "Sömürü ve baskı üzerine inşa edilmiş bir sistemin sınırları içinde kalındığı sürece, ataerkil ilişkiler kendilerini eşcinsel evliliklerde de gösterecektir." Fakat yine Avakian'ın aynı yerde önemli bir şekilde altını çizdiği üzere "eşcinsel bireylerin evlenme hakkının savunulması geleneksel ataerkil düzene karşı ciddi bir tehdit oluşturmaktadır". [3]

Dünyada farklı kolları ve öğretiyi farklı şekillerde yorumlama biçimleri olmakla beraber, yaklaşık 1.2 milyar Katolik bulunuyor. Hıristiyan dünyası için Vatikan'ın ve Papa'nın otoritesi halen belirleyici önemini koruyor. Geleneksel düzenin temel direklerinden biri olan evlilik ve aile kurumu görüleceği üzere mesele eşcinsel bireylerin talepleri olunca yasak bölge ilan edilebiliyor. [4] Ve bu durum, bir kez daha altını çizmek gerekiyor ki, niyetlerden ve kişisel özelliklerden bağımsız bir şekilde yüzleşilmesi ve doğru bir temelde karşı çıkılması gereken son derece önemli bir meseledir.

Bob Avakian'ın şu açıklamaları tam da bu bağlamda gerekli olan mücadele açısından önemli tespitleri içerir:

"Eşcinsel kimliğinin ve eşcinsel haklarının savunulmasının pozitif ve pek çok açıdan 'sistem için yıkıcı olabilecek potansiyelinin farkında olmamız gerekir. Her ne kadar bu konuda da 'kimlik politikası' eğilimleri, geleneksel evlilikle ilgili muhafazakarlaştırıcı etkiler ve açıkça eşcinsel olan insanların da emperyalist orduların parçası olabilmesini amaçlayan kampanyalar gibi ciddi çelişkiler olsa da, temel boyutu itibarıyla bu mesele çok pozitif ve 'sistem üzerinde yıkıcı olabilecek' bir etkiye sahiptir ve bu etki daha fazla büyüyebilir... Eşcinsellerin ezilmesine karşı mücadele kolaylıkla ortadan kaldırılmayacaktır. Bunun taşıdığı potansiyeli ve bununla doğru şekilde ilişki kurmaya, pozitif potansiyelinin daha fazla gelişimini ve devrim hareketine katkısını teşvik etmeye duyulan ihtiyacı anlamamız gerekir." [5]

Şu an insanlığın önünde bulunan zorlu ancak son derece gerekli görevlerin başında, bütün bir insanlığın kurtuluşu için geleneksel-baskıcı ahlak anlayışından, ayrıca sistemin metalaştırma

mantığından, bütün bu olumsuz değerleri güçlendiren mevcut kapitalist-emperyalist üretim ilişkilerinden radikal bir devrimle gerçek bir kopuş sağlayabilmek gelmektedir. Evet bütün bunlar devrim yapmakla ilgilidir, dünya çapında bu yönde yürütülen mücadeleleri etkilemeyi gerçekten amaçlayıp amaçlamadığımızla ilgilidir.

Öte yandan gerçekleştirilecek bu devrimin, Bob Avakian'ın da altını çizdiği üzere patriyarkaya ve erkek egemenliğine devamlı olarak güç kazandıran, baba figürünü ve mutlak erkek otoritesini devamlı pekiştiren inanç sistemlerinin binlerce yıllık esaretinden insanlığı kurtarması gerekiyor. Dini ideolojinin köleleştirici uygulamalarını -ve en temelde bütün bu yapının enerjisini aldığı, ona tutarlılık, kararlılık ve aynı zamanda korkunç dehşetlerin hazırlayıcısı bir karakter kazandıran sağlam çekirdeğini- hedef almayan, dini ideolojiyi ve hurafeyi insan faaliyeti ve düşüncesinin bütün alanlarında hedef almayan hiçbir toplumsal devrim projesi, ismi ne olursa olsun insanlığın gerçek kurtuluşunu sağlamada ve bugünden kökten farklı, insan onuruna layık yepyeni değerlerin toplumda kök salmasında başarılı ve yeterli olamayacaktır.

Referanslar:

[1] Bu durum henüz yakın bir geçmişte Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş'ın İslam adına eşcinsel bireyleri lanetlediği ve sonraki süreçte Türkçü İslamcı AKP faşizminin LGBTQ bireylere karşı sistematik bir ötekileştirme, şeytan gibi gösterme ve terörize etme politikalarının yaşandığı Türkiye'deki durumu akıllara getiriyor. Aralarındaki bütün çelişkilere ve ciddi farklılıklara rağmen mesele erkek egemen geleneksel baskıcı ilişkilerin ve eşitsizliklerin sürdürülmesi, bilime ve bilimsel düşünceye meydan okunması ve insanlığın orta çağın köhnemiş ilişkilerine ve değerlerine hapsedilmesi olunca Katolik Kilisesi de İslam da aynı dilden konuşmaya başlıyor.

[2] Geçtiğimiz yıl Fernando Meirelles'in yönettiği *The Two Popes* isimli bir film, 2013 yılında görevinden ayrılan Papa XVI.Benedictus ile yerine gelen Papa Franciscus'un ilişkisini işliyor ve eşcinsellik meselesi de dahil olmak üzere çeşitli konularda Papa Francis'in ılımlı tavrını beyaz perdeye taşıyordu.

[3] Avakian, B. (2014). *Tüm Tanrılardan Kurtulun*. N.Domaniç (Çev.), İstanbul: El Yayınları, s.139

[4] Günümüz dünyasında eşcinsel evliliği tamamen yasak kabul eden veya hiç tanımayan sayısız ülke bulunuyor. Öte yandan eşcinsel evliliğin yasal kabul edildiği ülkelerin bir kısmında da siyasi gelişmelere bağlı olarak bu çerçeveler belli açılardan tehdit altında bulunmaya devam ediyor.

[5] Avakian, B. (2015). *Kuşlar Timsah Doğuramaz Ama İnsanlık Ufkunu Aşabilir*. S.Sezer (Çev.), İstanbul: Patika Kitap. ss.148-149